

יש בקרבנות פרק שני תמורה

מסורת הש"ס

(א) חגיגה טז, ב) [שבת קד, מגילה
ב: יומא פ, ג] (ג) ע"י תוספות
תענית ד, ד"ה שלשה כו' משמע
לדלג כפרש"י דהכא ע"ש:]
(ד) [טוטה יא: ע"ש:] (ה) ע"י
תנכ"י לתלם בפרשת יתרו פ' שהיה.
(ו) [ש"מ:] (ז) [הוריות ו:]
(ח) [יומא ג מיר כא: לעיל טו.
לעיל טז:] (ט) [שבת טו:]
(י) [בבבא טז:] (י"א) [שבת פ"א
מ"א:] (י"ב) [מנוחות פ"א מ"א:]

הגהות הב"ח

דופי של סמיכה. דעדרוסק פון ייעור לא שעדיין לא נתמעט הלכ. ולהכי נקט סמיכה שחלקו בו חכמים מעולם ומיוסף בן סמיכה שחלקו בסמיכת שלמים ביום שמאי אומר לשמן והלל אומר שלא לשמן: וזה יוסף גופיה אפליגי. בזה בתוספת חגיגה (סז): דבר לא ילכא. שנתמעט הלכ ביוק שנותיו (ט) יתן נשתכחו: נשתכחו צימי אכלו של משה. אם מתה אם רועה והיא מאותם יטוהלכות. ואפ"ש ידועה שאלו חמלה לאו ואחריו שמואל ואחריו פנחס ואחריו אלעזר. ואפ"ש יהושע אלעזר פנחס שמואל. ויפליגי יהושע פנחס אלעזר שמואל: ונשבעו ממנו. מיהושע בעון שגרס להחליט דעמו של משה שנאסר משה על יהושע לא נבעזמו שהיה גדול כמותו: להרגו. עד שיאמר להם: קלנו וחמורין. מדרשי ק"ו: דקדוקי סופרים. מפרש בשקלים (פ"ה ה"א) שעשו המורה ספירות ספירות בגון ט"ו נשים פסולות לרותם (פ"ג דברם נאמר בנזילת עד פסולות) חמשה לא ידעו (ו) צירפיה דברים ומנאום: מזה שלא ישכחו ומאותן דקדוקין שעדיין לא צירפוס נשתכחו צימי אכלו של משה: וילכדה עמיאל לקרית ספר לו ומאי קרית ספר הלכות: וועם על אשמו. ממך יופיה: ופאנא. לשון צווחה צועקת: (י) אלא עמיאל בזה. שהמורה נקראת מיס עמיאל לא היה עשיר אלא חכם: מנוגז חרז ויבש מכל טוב: גולות מיס. המורה כלומר אדם שהמורה גלויה לו: יבש

עמיאל המורה ויבואר כי הנה

לכלתי עצבי כלומר:

מוסף רש"י

לומר לך אי אפשר. בא יהושע
ושאל, א"ל הקב"ה משה עבדי מת
והתורה על שמו נקראת, לומר לך
אי אפשר (יהושע א ב).

רבינו גרשום

שמו עתניאל שענאו אל יעבץ
לאמור אם בך תברכני והרב
אשר שאל אם בך תברכני ב
ועשה מרעתי שידמנו לי ר
ואם לאו הרני הולך לנסיסי
נפגשו מאור עיני שניהם ה' בע
ה' לאו לעשר ורש נפגשו
זו משנת ר' נתן ר' יהודה הנשי
ועמדי במשא במתן ועשית
שלש ישובני ציהר מלשונת א
אשר שאל כיוצא בדרך אתה
הבית ואמר פרנסים אם מפרנ
אותו עני לזה עושה אותה
חמאת ותמורת חמאת וחמא
יכול לומר ולד חמאת בציבור
שאין ציבור עושין תמורה יואי
בעליה ושעירבה שנתה לא
מה מפורש ביחיד ולא בציבור

לקו בצמיחה ולא בשום דבר
היא היתה מחלוקת ראשונה
ר ואילך היה בהן דופי של
כדאמר' בחגיגה (טז טו).

אמר רב יוסף דופי [א]
יוסף בן יעזר גופיה

אמר רב יוסף דופי א^א של סמיכה^ב קתי וזה יוסף בן יועזר גופיה מופליג פליג^ג בסמיכה וז^ד כי איפליג בה בסוף שניה דבצר ליבא גופא אמר רב יהודה אמר שמואל שלשת אלפים הלכות נשתכחו בימי אבלו של משה אמרו לו ליהושע שאל א"ל^ה לא בשמים היא אמרו לו לשמואל שאל אמר להם אלה המצות ש^ו שאין הנביא רשאי לחדש דבר מעתה אמר ר' יצחק נפחא אף המאת ש שמתו בעליה נשתכחה בימי אבלו של משה אמרו לפנחם שאל אמר^ז ה^ח ליה לא בשמים היא א"ל^ט לאלעזר שאל אמר להם אלה המצות ש^י שאין נביא רשאי לחדש דבר מעתה^{יא} אמר רב יהודה אמר רב בשעה שנפטר משה רבינו ל^{יב} עדן אמר לו ליהושע שאל ממני כל ספיקות שיש לך אמר לו רבי כלום הנחתך שעה אחת והלכתי למקום אחר לא כך כתבת בי ו^{יג} משרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל מיד תשש כחו של^{יד} ליהושע ונשתכחו ממנו שלש מאות הלכות ונולדו לו שבע מאות ספיקות ועמדו כל ישראל להרגו אמר לו הקב"ה לומר לך אי אפשר לך וטורדן במלחמה שנאמר^{יז} ויהי אחרי מות משה עבד ה' ויאמר ה' וגו'^{יח} בכתנותיו תנא אלף ושבע מאות קלין וחמורין וגו' ושוות ודקדוקי סופרים נשתכחו בימי אבלו של משה אמר רבי אבהו

ממנו מוונות. דהאי ודאי לא יטערך דכתיב דה (משנ' לא) היתא כתיבית
סוחר וגו': בן קנו. דכתיב לעיל עמיאל בן קנו אחי כלב אלמא כלב
בן קנו למא היה (ו) [1] דכתיב בדוכתא אחרימי (יהושע יד) כלב בן יפונה הקנזי
ולא כתיב בן קנו: הוליד אס עוזבה אשה. מפרש בפ"ק דסוטה (דף יב.)

שנשא את מרים שהיתה עוזבה מחמת חולי וכיון שנשאה לשם שמים מעלה עליו הכתוב כאלו ילדה: חורגיה דקנו. ועתניאל אחיו מן האם: דיקא נמי.

דכלב לאו בן קנו הוא דכתיב בדוכתא
אחרימי כלב בן יפונה הקניזי ולא
כתיב בן קנו אלמא גידלו קנו ולא
ילדו: [ח] ועשים לי מרעה לנלמי: (ג)

כלומר לבלתי ישגבני יצר הרע מלשנות
שלא ישגבני יצר הרע לבטל מתלמוד
תורה: **עצבי**. משמע לשון עצב
והבי אמר לפניו אם אתה עושה לי

כך מוטב ואם לאו הריני הולך בנסימין
לשאלו הריני מת בעצבוני כדמתרגמין
(בראשית לד) ויתעצבו ואיתנסימו:
גיואל בדבר אסא אומר שכל

המוסר עצמו לחזר אחר תורה ממלאין לו שאלותיו: [א] ואיש כדכית. דינוי שידע שני סדרים או שלשה [ב] שמוסר דינוי: מאיר עיני

שניהם. שאף הרב צריך עדיין לימוד ומלמדו הקצ"ה: עושה [א] שניהם. עכשיו הוא מתחיל לעשותם חדשים לזה חכם ולזה מופשט: כיוצא בדבר בו'

שהמבקש על מזונותיו ועל צרכיו שמוקדקין לו מן השמים למלא יחשאלותיו: **ספוס.** שריפרו בעליה ושעיברה שנתה לו: **מפובש** ולד [א] וחמורבון ושחמו

ר' (ד'רמ'י ממונ') [וי'ת' ל' ט']

ד' עתניאל בן קנז אחי כלב (הקטן ממנו) [ויתן לו את
הרואה אותה כועס על אשתו⁵ ויהי בבואה ותסיתתו
מר רבא א"ר צחק אמרה לו מה חמור זה כיון שאין לו
בתוך ביתה מיד צועקת⁶ ותאמר תנה לי ברכה כי
מים אדם שאין בו אלא תורה בלבד ויתן לה כלב את
ליונים ותחתונים יבקש⁷ ממנו מזונות וכלב בן קנז הוא
אכתי בן קנז הוא⁸ בן חצרון הוא דכתיב⁹ וכלב בן חצרון
הוא עתניאל הוא יעבץ¹⁰ ומה שמו יהודה אחי שמעון
ומנלן שענאו אל דכתיב¹¹ יקרא יעבץ לאלהי ישראל
(עמדי ועשה מרעתי) לבלתי עצבי ויבא אלהים את
למלמדים והיתה ירך¹² עמדי שלא ישתכח תלמודי מלבי
לא ישגבני יצה"ר מלשנות¹³ אם אתה עושה כן מוטב
ת אשר שאל כיוצא בדבר אתה אומר רש ואיש תככים
יבו ואומר לו למדני תורה אם מלמדו מאיר עיני שניהם
חכם לזה עושה אותו טיפש טיפש לזה עושה אותו חכם
פריה ורביה והרביית את גבולי בבנים ובכנות והיתה ירך
חוש ראש ומיחוש אזנים ומיחוש עינים לבלתי¹⁴ עצבי
לאו הריני הולך בנסים לשאול ויבא¹⁵ לו אלהים את
גשו מאיר עיני שניהם ה' בשעה שעני הולך אצל בעל
יש נפגשו עושה כולם ה' מי שעשאו עשיר לזה עושה
בן¹⁶ ת"י¹⁷ רבי שמעון אומר חמש חטאות תמות ולד
שכפרו בעליה וחטאת שעבירה שנתה¹⁸ אי אתה
ציבור יואי אתה יכול לומר תמורת חטאת בציבור לפי
מתו בעליה בציבור לפי¹⁹ שאין הציבור מתים²⁰ שכיפרו
ביחיד בין בציבור אמרת ילמד (אדם) סתום²¹ מפורש
ושעבירה שנתה ביחיד דברים אמורים ולא בציבור
ובי

תכתב ליה נתמק (ש"י) ה"א ולא מעבר ליה היא א"ל (ש"י) [תעשה] ש"ן ש"ס"א. ואילנא דלמרי (ש"י) (ש"י) א"ל כשדח. תכתב יתביע נתמק (ש"י) א"ל שעה ק"ג גירסא דקילוק משה (ש"י) א"ל
 אמר רבי רחנן של (ש"י) [תעשה] נתמק (ש"י) א"ל וקעקע אמר רבי אבהו מה (ש"י) [תעשה] ש"ן ש"ס"א ושל
 יביקע ממוט ממוט (ש"י) א"ל דקא דמי דקא מכל דכלב כי פויעה הקדור ולא כתיב בה קדו
 א"ל יביקע ש"ן ויבין מורס כתיב ומה שמי יהודה ויהא שבעת ש"ן ומונן (ש"י) א"ל דך ש"ן
 ש"ן ש"ן א"ל מלני עשרת מריה שבעת ש"ן בלחנא ש"ן (ש"י) א"ל ועשרת מריה. [תעשה] ש"ן
 עומי (ש"י) א"ל ועשרת מריה (ש"י) א"ל ונלנו לא יאמר מלכות עבדי א"ל פאש כי (ש"י) א"ל למרד
 עבליה (ש"י) א"ל שנתחברו עבליה (ש"י) א"ל לא שבענו. וי"א כבורות (ש"י) א"ל לא למרד
 ש"ן א"ל מה מלני בול תשעל ותבטחנה תשעל תשעל שמונת (ש"י) א"ל ויחיד (ש"י) א"ל ויחיד בריה
 יוועת, תכתב יא"ש"ן נתמק (ש"י) א"ל י"ש"ן ש"ס"א (ש"י) א"ל ויחיד אגבול ויחיד אגבול
 ויחיד א"ל ויחיד נתמק (ש"י) א"ל מינה כדבתי א"ל מהחדי (ש"י) א"ל וכל דלמרינן ש"ן ש"ן דקא
 דגנא א"ל מריה שני חיד ש"ן מריה בריה ס"ד (ש"י) א"ל שעתה לא דיעיני דא איתנהב

עין משפט
נר מצוה

א [מיי] פ"ט מהל' יסודי המורה
הלכה א]:
בד ב ג ד מיי פ"ד מהל'
פסוקה"מ הל' א]:

תורה אור השלם

1. אל בשמים הוא לאמר מ
ועליו על השומרון וקהל נ
שמעו את המעשה:
בדורם ל כי
2. דבר ד' אל משה פנים אל
פנים כאשר ידבר איש אל
אחיו ובעל אל המזבח ומשלת
יהושע בן נון על ד' ימיש
שבות לו אל
3. דוד ארור מות מבעד ב' אל
יואבמ' אל ידועש בן נון
משירת משה לאמר:
יהושע א א
4. וכל עמיתא בן נון עזא
לכל וקח אל עבדה חן אל
יהושע טו י
אלאש:
5. יהי בבואה וסיתורה
לשלאול מאת אביק שד
ותנעמ בל תמורד וימסר אל
ד' מלח מה קח
6. ותסמר קהי לו ברכה
ארצות נתתי ונתחיל לו
וגלות מות וקח אל גלות
יהושע:
7. וכלב בן שמרון חילת את
עבדה אשר הוא ידעית ואלה
היו שותבי אורחיו:
8. דוד הימים א ב
9. ויהי ענין אורחיו וקח אל
לאמר א א גבול תרביני
ותרביני וקח קהל
עצבוב וקח אל
10. דוד הימים א א
11. עשר ורש חבבים נקשו
עשר ורש שניהם
12. עשר ורש נקשו עשה
ב' משל כ ט
13. משל כ ט
14. כלם:

הגהות הנר"א

[illegible]

שינויי נוסחאות

[illegible]

וְעֵלְיָהּ (ש"ו) ב'ו] בְּחִגְיָהּ ט"ז ע"א: שְׂמָאֵי אֹמְרֵי שְׁלֵא לְסַמְרִי וְהִלֵּל אֹמְרֵי לְסַמְרִי [כ] שְׂטוּמִי וּשְׂכִיחָהוּ ה"ד (ש"ו) ב'ט] הַלְטוּ יֵשׁ
 [לג] יְהוֹשֻׁעַ שֶׁנִּשְׁתַּחֲבַח (ש"ו) ז"ל עַל שֶׁאֵמֵר יְהוֹשֻׁעַ בְּעָלְמוֹ וְכו' (הג"ר) [ג] סֵפֶר הַדָּן קְרִיית סֵפֶר הַלְטוּ (ש"ו) [ז] בֶּן קִנְיָה הוּלִיד אֶת
 וְהִפְסֵם בְּגִלְיוֹן שֶׁסֶם ס"א (חש"ל) [ח] שְׁלֹשָׁה שְׂמוּעָתָהּ זִינוּ. וְכֵן"י אֵמֵר שֶׁלֹּשָׁה תַּכְכִּים שֶׁמִּתּוֹרֵךְ זִינוּ (ש"ו) [ט] שְׁלֹטוּמֵי ה"ד. וְהֵלֵךְ לִי